

Valsts pētījumu programmas
"Izglītība"
projektu pieteikumu atklātā konkursa otrās
kārtas izvērtēšanas pārskats

SATURS

Par konkursu	3
Projektu pieteikumi	7
Izvērtēšana	8
Projekta īstenošana	9
Ekspertu atziņas	10

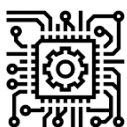

PAR KONKURSU

Latvijas Zinātnes padome (turpmāk - Padome), saskaņā ar Zinātniskās darbības likumu, 2018. gada 4.septembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.560 "Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība" (turpmāk- MK noteikumi) un 2023. gada 5.septembra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 567 "Par valsts pētījumu programmu "Izglītība" (turpmāk- MK rīkojums) 2023. gada 11. oktobrī izsludināja Valsts pētījumu programmas "Izglītība" 2023.-2026. gadam (turpmāk-programma) projektu pieteikumu atklāto konkursu.

Konkursa pirmajā kārtā MK rīkojuma 5.3. apakšpunkta uzdevumā tika pieteikts viens projekta pieteikums, kurš nesasniedz kvalitātes sliekšni un tika noraidīts. 2024. gada 21. jūnijā izsludināja Valsts pētījumu programmas "Izglītība" 2023.-2026. gadam (turpmāk-programma) projektu pieteikumu otro atklāto konkursu.

Programmu izstrādāja Izglītības un zinātnes ministrija, sadarbojoties ar ministrijas izveidotu programmas stratēģiskās vadības padomi, kuras uzdevums bija konsultēt ministriju par programmas stratēģiskajiem mērķiem un uzdevumiem, sniegt priekšlikumus programmas pilnveidei un izvērtēt programmas sasniegtos rezultātus pēc tās noslēguma. Stratēģiskās vadības padomes locekļu sastāvā bija pārstāvji no Izglītības un zinātnes ministrijas, izglītības nozares eksperti ar izglītības iestādes vadības un metodiskā darba pieredzi, biedrības "Neatkarīgā izglītības biedrība" pārstāvis, Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas (UNESCO) Latvijas Nacionālās komisijas pārstāvis, pašvaldības Izglītības pārvaldes pārstāvis, Masačūsetsas Tehnoloģiju Institūta (MIT) izglītības inovāciju laboratorijas Latvijā pārstāvis. Par programmas īstenošanu atbildīga ir Izglītības un zinātnes ministrija. Programmas projektu konkursu atvērtā veidā, nodrošinot starptautisku ārējo ekspertīzi projektu izvērtēšanā, organizēja un īstenoja Padome.

Programmas virsmērķis –sniegt ieguldījumu pierādījumos balstītu lēmumu pieņemšanai par izglītības sistēmas attīstību un stratēģisko izglītības attīstības mērķu sasniegšanu, kā arī radīt jaunas zināšanas un praktiski pielietojamus risinājumus izglītības iestādes, pašvaldības un valsts mērogā.

MK rīkojuma 5.3. apakšpunktā noteiktais mērķis un uzdevums:

veidot pedagogu, izglītības iestāžu vadības un pašvaldību izglītības speciālistu kapacitāti efektīvu pārmaiņu un inovāciju vadībai, izglītības iestādes snieguma pilnveides nodrošināšanai, izglītības kvalitātes vadībai un skolēncentrētas pieejas nostiprināšanai. Mērķa īstenošanas uzdevums ir pedagogu, izglītības iestāžu vadības un pašvaldību izglītības speciālistu domāšanas un rīcības modeļu (tai skaitā uzskatu, pārliecību, vērtību) izpēte un profilu izveide, kā arī risinājumu (t.sk. konkrētu politiku, profesionālās kompetences pilnveides modeļu, citu instrumentu) izstrāde un aprobācija to attīstībai un pilnveidošanai izglītības iestādes, izglītības iestādes dibinātāja, pašvaldības un valsts līmenī.

Šī programmas uzdevuma īstenošanai ir noteikti šādi apakšuzdevumi:

- Īstenot detalizētu un datus balstītu situācijas izpēti un novērtējumu par esošajām izglītības pārvaldības un vadības kapacitātes attīstības pieejām valsts, pašvaldības un izglītības iestādes līmenī, t.sk. analizējot aktuālos rīcībpolitikas risinājumus un pieejas, kas tiek izmantotas izglītības iestādē un pašvaldībā;
- identificēt esošās labās prakses ar mērķi novērtēt izglītības pārvaldību un vadības kapacitāti kontekstā ar efektīvu pārmaiņu (nacionāla mēroga reformu) un inovāciju vadību, izglītības iestādes snieguma pilnveides nodrošināšanu, izglītības kvalitātes vadību un skolēncentrētas pieejas nostiprināšanu;
- Īstenot pedagogu, izglītības iestāžu vadības un pašvaldību izglītības speciālistu esošo rīcības un domāšanas modeļu analīzi un izveidot esošo profilu aprakstu, kā arī izstrādāt paraugprofilus (vēlamos profilus). Ar profilu tiek saprasts personāla domāšanas, rīcības, attieksmes un vērtību raksturojums;
- novērtēt esošās izglītības iestāžu vadītāju (kur attiecināms – pašvaldību izglītības speciālistu) sagatavošanas un profesionālās kompetences pilnveides programmas, analizējot to zinātniskās literatūras un starptautiskas labās prakses kontekstā. Balstoties uz zinātnisko literatūru un esošo labo praksi (Latvijas un starptautisko), sagatavot situācijas novērtējumu, izglītības iestāžu vadītāju un pašvaldību izglītības speciālistu kompetenču ietvaru, kā arī konceptuālu modeļi izglītības iestāžu (kur attiecināms – pašvaldību izglītības speciālistu) kompetenču attīstībai, piedāvājot konkrētus priekšlikumus sagatavošanas un profesionālās kompetences pilnveides programmu saturam un īstenošanas principiem;
- pētījuma rezultātā piedāvāt praksē izmantojamus risinājumus (pieejas, modeļi,

profili, principi) pārmaiņu un inovāciju vadības un pārvaldības kapacitātes stiprināšanai un attīstībai valsts (rīcībpolitika) pašvaldības (dibinātājs) un izglītības iestādes līmenī; apakšuzdevums: pētījums aptver vispārējo (t.sk. pirmsskolas) un profesionālo izglītību. (Valsts pētījumu programmas "Izglītība" projektu pieteikumu otrā atklātā konkursa nolikums)

Programmai tika noteikti arī **horizontālie uzdevumi**:

- situācijas, pieredzes un ieviesto politikas iniciatīvu, risinājumu, lēmumu izvērtējums, tādējādi nodrošinot pēctecību un sasaistot esošos pētījumus un attīstības virzienus ar jauniem risinājumiem;
- atbilstošas starptautiskās labās prakses izpēte un izmantošana risinājumu izstrādei, starptautiskās labās prakses adaptācija un aprobācija Latvijas kontekstam;
- jaunu zināšanu un programmas ietvaros izstrādāto risinājumu aprobācija praksē, iesaistot risinājumu lietotājus, piemēram, izglītības iestādes, pedagogu profesionālās organizācijas;
- pētniecības procesa un pētījuma rezultātu ietekmes nodrošināšana uz šādām mērķa grupām:
  - zinātniskā un pētnieciskā kopiena, attīstot pētniecībai nepieciešamos resursus un konkurētspējīgas starpdisciplināras zinātnieku grupas, kas zinātniskajā darbībā izmanto inovatīvas pētniecības metodes un tehnoloģijas;
  - studējošie izglītības procesā, nodrošinot prakses un darba iespējas, kā arī platformas un projekta zinātnisko rezultātu izmantošanu augstākās izglītības ieguves procesā;
  - nozaru politikas (tai skaitā izglītības politikas, jaunatnes politikas) veidotāji un ieviesēji (tai skaitā izglītības iestādes, pašvaldības);
  - sabiedrība kopumā, nodrošinot pētniecībā radītu zināšanu izplatīšanu, pārnesi un veicinot izpratni par pētniecības lomu un devumu sabiedrībai;
- komunikācija par programmas ietvaros īstenoto pētījumu sasniegumiem Latvijā un ārvalstīs, jo īpaši sabiedriskos un zinātniskos forumos ar atbilstošu tematiku;
- uz izcilību un sadarbību vērsta projekta komandas izveide un vadība mērķu sasniegšanai, iesaistot tajā iespējami plašu Latvijas un ārvalstu zinātnisko institūciju, pētnieku un ekspertu kopu.

Programmas īstenošanas laikā tika noteikti šādi **sasniedzamie rezultāti**:

- nodrošināta praktiski lietojamu risinājumu izstrāde izglītības iestādes, izglītības iestādes dibinātāja un/vai pašvaldības, kā arī valsts līmenī;
- sagatavotas konkrētas vadlīnijas, rekomendācijas, scenāriji (ietverot nepieciešamo resursu, tai skaitā finanšu, ietekmi) izmaiņām nozaru rīcībpolitikā;
- nodrošināta pētniecības rezultātu publiska pieejamība, tai skaitā:
  - oriģināli zinātniskie raksti, kas publicēti *Web of Science* vai SCOPUS datubāzēs iekļautajos Q1 vai Q2 kvartiles izdevumos;
  - oriģināli zinātniskie raksti, kas publicēti citos *Web of Science* vai SCOPUS datubāzēs iekļautajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos;
  - cita veida recenzētas zinātniskās publikācijas (tai skaitā monogrāfijas, konferenču materiāli);
  - rezultātu publikācijas populārzinātniskos žurnālos un resursos;
  - jauniegūti pētniecības dati, kas deponēti atvērto pētniecības datu repozitorijos, veicinot datu atkārtotu izmantojamību atbilstoši "FAIR" principiem (atrodamība, pieejamība, sadarbspēja, atkārtota lietojamība).

Programmas otrās kārtas īstenošanai tika paredzēti valsts budžeta līdzekļi 500 005 eiro apmērā. Konkursa otrās kārtas ietvaros tika plānots finansēt vienu projektu, saskaņā ar definētajiem uzdevumiem MK rīkojuma MK rīkojuma 5.3. apakšpunkta uzdevumam tika noteikts šāds maksimālais projekta finansējums – 500 005 eiro.

Projekta otrās kārtas īstenošanas periods ir 27 mēneši. Konkursā varēja piedalīties Latvijas Republikas zinātniskās institūcijas, kas reģistrētas Zinātnisko institūciju reģistrā un kas atbilst pētniecības organizācijas definīcijai. Kā sadarbības partneris varēja piedalīties arī valsts institūcija, kurai zinātniskās darbības veikšana ir noteikta ar ārējo tiesību aktu, nolikumā vai statūtos.

PROJEKTU PIETEIKUMI

Atbilstoši MK rīkojuma 5.3. apakšpunkta uzdevumam tika iesniegti **trīs** projekta pieteikumi:

1. Risinājumi inovācijām un pārmaiņām izglītībā (Nr. VPP-IZM-Izglītība-2024/1-0004)

Projekta iesniedzējs:

Vidzemes Augstskola

2. Stratēģisks ietvars izglītības speciālistu kapacitātes stiprināšanai attīstības risinājumu veidošanai skolā (Nr. VPP-IZM-Izglītība-2024/1-0001)

Projekta iesniedzējs:

Latvijas Universitāte

3. Latvijas izglītības izcilības iniciatīva (Nr. VPP-IZM-Izglītība-2024/1-0003)

Projekta iesniedzējs:

Banku augstskola

sadarbībā ar

Sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Stockholm School of Economics in Riga"

LZP izvērtēja projektu pieteikumu atbilstību konkursā noteiktajiem administratīvajiem kritērijiem. Viens projekta pieteikums tika norādīts pēc administratīvās izvērtēšanas. Divi projekta pieteikumi tika nodoti zinātniskajai izvērtēšanai ārzemju ekspertiem.

IZVĒRTĒŠANA

Konkursa izvērtēšanai ir noteikti trīs kritēriji ar atšķirīgu svaru kopējā vērtējumā:

“Zinātniskā izcilība”	– 30%	(kritērijs A),
“Ietekme”	– 50%	(kritērijs B),
“Ieviešana”	– 20%	(kritērijs C).

Atbilstoši konkursa nolikumam un Ministru kabineta 2018. gada 4. septembra noteikumiem Nr. 560 "Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība" un ņemot vērā programmas mērķus un tematiskos uzdevumus, katra projekta pieteikuma izvērtēšanai LZP izvēlējās divus neatkarīgos ārvalstu ekspertus. Tika ievērots *peer review* (līdzinieku vērtēšana) princips, piesaistot ārzemju ekspertus ar līdzīgām zināšanām un ne mazāku pieredzi kā projekta vadītājam attiecīgajās zinātņu nozarēs un pētījumu tematikā. Visa informācija un papildus materiāli ekspertiem tika sniegti angļu valodā.

Katrā kritērijā eksperti varēja piešķirt no 1 līdz 5 punktiem (ar iespēju vērtējumu izteikt ar puspunktu). Kvalitātes sliekšnis bija 3 punkti kritērijos B un C un vismaz 4 punkti kritērijā A, kā arī vismaz 10 punkti visos kritērijos kopā. Ekspertiem tika dots uzdevums vērtējumos ietvert atgriezenisko saiti un rekomendācijas projekta pieteicējiem.

Viens no projekta pieteikuma vērtēšanā iesaistītajiem ekspertiem, ņemot vērā kvalifikāciju un pieredzi, bija atbildīgs par individuālo vērtējumu konsolidēšanu. Katra projekta pieteikuma konsolidētais vērtējums punktos tika aprēķināts, izmantojot formulu:

$$K = (3A \times 0,3) + (3B \times 0,5) + (3C \times 0,2)$$

Paneļa diskusijā eksperti projekta pieteikumus saranžēja pēc pieteikumu kvalitātes un vienojās par katra kritērija vērtējumu katram projektam. Viens no diviem iesniegtajiem projektu pieteikumiem sasniedza kvalitātes sliekšni gan katrā no kritērijiem, gan visos kritērijos kopumā.

PROJEKTA ĪSTENOŠANA

Valsts pētījumu programmas "Izglītība" projektu atklātā konkursa otrās kārtas ietvaros bija plānots finansēt vienu projektu MK rīkojuma 5.3. apakšpunktā noteiktajā uzdevumā. Konkursa otrās kārtas rezultātā tika saņemti 3 projektu pieteikumi, no kuriem finansējums tika piešķirts 1 projektam:

VPP-IZM-Izglītība-2024/1-0001 "Stratēģisks ietvars izglītības speciālistu kapacitātes stiprināšanai attīstības risinājumu veidošanai skolā" (projekta vadītāja – Latvijas Universitātes Starpnozaru izglītības inovāciju centra vadošais pētnieks, Dr.geogr. Ģirts Burgmanis). Projekta īstenošanai piešķirtais finansējums – 500 005 EUR.

Kopumā VPP "Izglītība" programmas projektu īstenošanai piešķirti 2 379 995 EUR. Projektus jāīsteno līdz 2026. gada nogalei.

Projektā "Stratēģisks ietvars izglītības speciālistu kapacitātes stiprināšanai attīstības risinājumu veidošanai skolā" ir paredzēts veikti šādus uzdevumus:

1. Izstrādāt IL&P aprakstošo ietvaru, kas iezīmē izglītības profesionāļu praksi, spējas, vērtības un uzskatus efektīvai skolas pilnveidošanai;
2. Veikt situācijas analīzi un izvērtēt esošās pieejas un profesionālās pilnveides (PP) programmu skolu IL&P kapacitātes pilnveidošanai izglītības sistēmas, pašvaldību un skolu līmenī ar mērķi noteikt labāko praksi un izstrādāt inovatīvus risinājumus šim projektam;
3. Izstrādāt un aprakstīt izglītības profesionāļu profilus, analizējot viņu mentālos modeļus un IL&P praksi skolu pilnveidei, ar mērķi identificēt PP vajadzības, lai atbalstītu risinājumu radīšanu skolu pilnveidošanai;
4. Izstrādāt kompetenču ietvaru un konceptuālo modeli izglītības profesionāļu IL&P kapacitātes veidošanai;
5. Izstrādāt un pārbaudīt pielāgotus eksperimentālos skolu vadītāju un vietējās izglītības pārvaldes PP kas pielāgoti specifiskām vajadzībām atbilstoši viņu IL&P prakses profiliem, ar mērķi uzlabot skolu pilnveides procedūras.
6. Izveidot uz pētījumiem un pierādījumiem balstītu darbības ietvaru un ieteikumus izglītības politikas veidotājiem, ekspertiem un pedagogiem, lai attīstītu izglītības profesionāļu IL&P kapacitāti, vienlaikus maksimāli palielinot skolas uzlabošanu.

EKSPERTU ATZIŅAS

Ārvalstu zinātniskie eksperti norādīja uz projektu stiprajām un vājajām pusēm, kā arī izteica rekomendācijas.

Projektā “Stratēģisks ietvars izglītības speciālistu kapacitātes stiprināšanai attīstības risinājumu veidošanai skolā”:

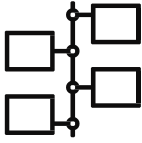
Zinātniskā izcilība

Pētījuma zinātniskā kvalitāte, ticamība un novitāte ir augsta - tiek plānotas dažādas datu vākšanas metodes un piesaistīti pieredzējuši pētnieki. Izvēlētās pētniecības stratēģijas un metodisko risinājumu zinātniskā kvalitāte un piemērotība noteikto mērķu sasniegšanai ir ļoti laba. Priekšlikumam ir daudznozaru pieeja, un projekta uzdevumi tiks īstenoti septiņu tematisko mērķu ietvaros. Kopumā priekšlikumam ir eklektiska metodoloģija, kas ietver gan kvantitatīvās, gan kvalitatīvās metodes, un tas kalpo pētījuma mērķiem. Projektu plānots īstenot kopā ar vairākām pētnieku grupām no Latvijas Universitātes Starpnozaru izglītības inovāciju centra. Projekts spēj radīt jaunas zināšanas vai tehnoloģiskas atziņas, taču tas ir atkarīgs no tā, cik lielā mērā pētnieki iesaistīs bērnudārzus un arodskolas. Tas nav tieši teikts, bet konteksts liecina, ka pētnieku galvenā uzmanība tiek pievērsta sākumskolai.

Ietekme

Plānotais pētījums radīs izglītības nozarei aktuālas zināšanas un politikas ieteikumus un risinājumus. Atklāts paliek jautājums – cik veiksmīgi Latvijas sabiedrība pēc rezultātu pilotēšanas turpinās skolu sistēmas attīstību projektā norādītajā virzienā. Projekts sniegs vairākus novatoriskus priekšlikumus, tostarp uz pētniecību un pierādījumiem balstītu aprakstošu sistēmu un IL&P konceptuālo modeli efektīvai skolu darba pilnveidošanai, zināšanas un rīkus skolotāju, skolu vadītāju un vietējo izglītības iestāžu IL&P prakses profilēšanai, kā uz arī vajadzībām balstītu profesionālās attīstības modeli. Kopumā priekšlikums labi izklāsta projekta akadēmisko, kultūras un ekonomisko ietekmi.

leviešana

Šī daudznozaru komanda sastāv no izglītības zinātņu, kognitīvās psiholoģijas un vadības zinātnes pētniekiem. Šiem pētniekiem un šai institūcijai ir izveidojusies pētniecības pieredze saistībā ar pētījuma priekšlikumu. Šajās darba paketēs ir detalizēti aprakstīti projekta dalībnieku pienākumi, mērķi un nodevumi. Pētījuma darba plāns ir kvalitatīvs un atbilst vispārīgajam mērķim. Paredzētie resursi ir adekvāti un pietiekami mērķa sasniegšanai. Mazliet apšaubāms ir American Education Research Association (AERA) konferenču apmeklējums 2025. un 2026. gadā – pietiktu ar vienu vizīti ASV. Priekšlikumā ir iekļauta tabula par riskiem, tomēr lielākā daļa no tiem ir ļoti vispārīgi.

Latvijas Zinātnes
padome

Sagatavoja

Latvijas Zinātnes padome